

TAPA VALLA ARENGUKAVA 2018-2025
TAPA VALLA EELARVESTRAATEEGIA 2022-2025

September 2021
Tapa vald

Sisukord

Tabelite loetelu	3
Sissejuhatus	4
1. Tapa valla peamised väljakutsed ja arengueeldused.....	5
1.1 Valla üldiseloostus	5
1.2 Arengueeldused	6
1.3 Väljakutsed	8
2. Strateegia	10
2.1 Visioon 2025	10
2.2 Põhisuunad.....	11
2.3 Eesmärgid	11
2.4 Strateegiakaart	13
3. Arengukava hindamine ja ajakohastamine.....	14
3.1 Tulemuslikkuse hindamine.....	14
3.2 Arengukava ajakohastamine.....	16
4. Eelarvestrateegia.....	17
4.1 Põhitegevuse prognoos.....	17
4.2 Investeeringis- ja finantseerimistegevus	19
4.3 Arvestusüksus ja finantsdistsipliin	24

Tabelite loetelu

Tabel 1. Korterite ja hoonestatud elamumaa ostu-müügitehingud 2017. aastal (Allikas: Eesti kinnisvaraturg 2017. aastal, Maa-amet 2018).....	15
Tabel 2. Põhitegevuse tulud (2022-2025)	17
Tabel 3. Põhitegevuse kulud (2022-2025).....	18
Tabel 4. Põhitegevuse tulem (2022-2025).....	19
Tabel 5. Investeermistegevus (2022-2025)	20
Tabel 6. Investeeringuobjektid (2022-2025)	20
Tabel 7. Finantseerimistegevus (2022-2025).....	23
Tabel 8. Netovõlakoormuse lubatud ja tegelik määr.....	24
Tabel 9. Eelarvestrateegia 2022-2025 Rahandusministeeriumi vorm	25

Sissejuhatus

2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste järgselt Tapa ja Tamsalu valla ühinemise tulemusena moodustunud Tapa vallal seisab lähiaastatel ees mitmeid suuri väljakutseid. Põhilisem neist on ühinemise mõjudega toimetulek tagamaks piirkonna tasakaalustatud arengut. Suurem omavalitsus tähendab küll rohkem võimalusi lisanduvate ressursside näol, kuid ka suuremaid kohustusi. Sealjuures on eriti oluline leppida kokku ühises tulevikuvisionis ja eesmärkides ning nende saavutamiseks vajalikes tegevustes ning investeeringutes.

Käesoleva dokumendi strateegia osas määratletaksegi kuhu ja kuidas soovitakse jõuda. Eelarvestrateegias antakse rahalised orientiirid arengukava plaanide elluviimiseks, mille detailsem väljendus on iga-aastane eelarve. Arengukava on oma olemuselt üldisem ja ambitsioonikam, sisaldades rohkem plaane ja soove kui eelarvestrateegia ning detailne eelarve.

Arengukava ja eelarvestrateegia koostati perioodil juuni 2017 - märts 2018. Selle jooksul toimusid valdkondlikud kohtumised, kus esmalt kaardistati olemasolev olukord ja seejärel sõnastati valdkondlikud eesmärgid ja tegevused ning investeeringud. Augustis 2017 viidi valla tulevikupildi loomiseks läbi laiapõhjalisem kaasamisseminar Tapal. Formuleeritud valla visiooni ja eesmäärke arutati ka kohtumistel allasutusega. Tegevuskavasse oli võimalik anda omapoolne sisend kõigil vallaelanikel – novembrist kuni jaanuarini korraldati elanike seas küsitlus, millele oli võimalik vastata nii veebipõhiselt kui vallalehtedes ilmunud väljalõigatava ajalehenurga kaudu. Olulisemad otsused langetati arengukava ja eelarvestrateegia koostamiseks moodustatud juhtrühmas, kuhu kuulusid esialgu mõlema ühineva omavalitsuse ning ühinemise järgselt uue omavalitsuse juhid ja arengutöötajad. Paralleelselt koostati lühiülevaade vallast, mis sisaldab valla rahvastikku ja sotsiaalmajanduslikku keskkonda iseloomustavaid andmeid.

Arengukava ja eelarvestrateegia põhidokument koosneb neljast osast. Esimeses osas on välja toodud valla lühiülevaadet ja valdkondlike töögruppide arutelu tulemusi aluseks võttes omavalitsuse peamised arengueeldused ja väljakutsed. Teine osa sisaldab valla visiooni, põhilisi arengusuundasid ja valdkondlike eesmäärke. Kolmandas osas antakse ülevaade arengukava tulemuslikkuse hindamisest ja ajakohastamisest. Neljas osa on eelarvestrateegia tekstiline osa. Arengukavale on täiendavalt eraldi dokumentidena lisatud põhjalikum valla lühiülevaade (*lisa 1*), tegevuskava (*lisa 2*) ja KOV kinnitatud strateegia vorm (*lisa 3*).

1. Tapa valla peamised väljakutsed ja arengueeldused

Järgnevalt on valla lühiülevaadet (vt arengukava lisa 1) ja valdkondlike töögruppide arutelu tulemusi aluseks võttes välja toodud Tapa valla peamised väljakutsed ja arengueeldused.

1.1 Valla üldiseloostus

Tapa vald moodustati 2017. aasta oktoobris Tapa ja Tamsalu valdade liitumisel. Tapa vald on suuruselt teine omavalitsusüksus Lääne-Viru maakonnas. Ühinemine tugevdas valla positsiooni maakonnas ja lõi paremad eeldused valla kiiremaks arenguks (inimeste arvu ja rahaliste vahendite suurenemise näol). Vallasiseseks tömbekeskuseks on Tapa linn. Vallas asuv Tamsalu linn on piirkondlikuks keskuseks. Lisaks Tapale ja Tamsalule on tugevad kogukondlikud keskused: Jäneda, Lehtse, Moe, Vajangu, Assamalla ja Porkuni. Seisuga 1. jaanuar 2021 (Rahvastikuregistri andmetel) elab Tapa vallas 10 648 inimest, mis on ligikaudu 18% maakonna rahvastikust. Võrdluseks, et maakonnakeskuses Rakveres elab 14 984 inimest. Tapa valla elanikkonnast umbes 74% määratlevad ennast eestlastena ja 26% muu rahvuse esindajana (2011. aasta rahvaloenduse andmetel). Muu rahvuse esindajatest omakorda 20% ütlevad ennast kuuluvat vene rahvusesse.

Sarnaselt suurele osale Eesti omavalitsustest väheneb ja vananeb ka Tapa valla elanikkond. Perioodil 2013-2017 on valla rahvaarv vähenenud keskmiselt 1,5% aastas (mis on ligikaudu 180 inimest aastas) ja seda nii negatiivse loomuliku iibe kui väljarände tõttu. 2016. aastal sündis 91 inimest vähem kui suri ja välja rändas 126 inimest rohkem kui asemele tuli. Liikuvamad on väikeste lastega pered ja noored. Peamiselt lahutatakse Tallinnasse, aga ka naaberomavalitsustesse – eeskätt Kadrina valda ja Rakvere linna. Naised lahkuvad varem kui mehed, mis võib olla üheks põhjuseks, miks vanuses 20-34 on mehi u 26% rohkem kui naisi. Vanus 20-35 on aga tavapärane aeg pere loomiseks ja laste saamiseks. Seega teoreetiliselt puudub ligikaudu neljandikul meestest võimalus leida endale kodukohast sobiv kaaslane. Eeldusel, et rahvaarvu vähenemine jätkub samas tempos, elab 2025. aastal Tapa vallas alla 10 000 inimese.

Valla territooriumi suurus on 481,3 km². Tapa vald piirneb põhjas Kuusalu, Kadrina ja Rakvere vallaga, idas Vinni ja Väike-Maarja vallaga, lõunas ja läänes Järva vallaga ning läänes Anija vallaga. Maastikuliselt asub vald Pandivere kõrgustikul. Valla maadele jäävad mitmed kaitsealused loodusobjektid: Kõrvemaa maastikukaitseala, Neeruti maastikukaitseala, Porkuni maastikukaitseala, Ohepalu looduskaitseala, Lasila looduskaitseala, lisaks arvukad kaitsealused pargid, allikad ja karstialad ning vääriselupaigad.

Vallakeskuseks, kus töötavad ka vallavalitsus ja volikogu, on Tapa linn. Tamsalu linn on piirkondlikuks haldus- ja teeninduskeskuseks. Teeninduspunktid olemasolevate vallaasutuste baasil arendatakse veel välja Jänedal, Lehtses, Moel, Vajangul, Assamallas ja Porkunis.

Kogu piirkonna arengus on olulist rolli mänginud Peterburi-Tallinna raudtee ja Tapa-Tartu raudteeharu ehitamine. Ka praegu on tähtsaim transpordiliik raudteetransport, mida kasutades on suurematest keskustest – Tapalt, Tamsalust, Jänedalt ja Lehtsest – võimalik sõita ümberistumisteta nii Tartusse kui Tallinnasse, Jänedalt, Lehtsest ja Tapalt ka Narva. Lisaks läbib valda Pärnu-Rakvere-Sõmeru põhimaantee ning Jägala-Käravete-Jõgeva-Tartu maantee (Piibe maantee).

Lisaks logistiliseks sõlmpunktiks olemisele on Tapa vald, täpsemalt vallakeskus Tapa linn, tähtsaim kaitsejõudude tugipunkt Eestis. Tapal asub Eesti Kaitseväge 1. Jalaväebrigad. Tapal paiknevad ka enamik Eestis asuvatest liitlasvägedest – kokku on Eestis hetkel u 1 650 liitlasvägede sõdurit, Tapal on neist 1 000 - 1 100. Veel piirneb vallaga Kuusalu valla territooriumile jääv Kaitseväge keskpõlagoon.

Kohaliku omavalitsuse kõrval on Eesti Kaitseväge piirkonna suurimaid tööandjaid. Lisaks Kaitsevägele on suurimateks tööandjateks: Leonhard Weiss OÜ, Eesti Raudtee AS, Operail AS (Tapa depoo), E-Betoonelement OÜ (Tamsalu tehas), Universal Industries OÜ, Segers Eesti OÜ, Tapa Mill OÜ, Tamsalu EPT AS, Leventek OÜ, Iris Fiber OÜ, Porkuni Kool, Hoolekandeteenused AS ja Maarjamaa Hariduskolleeegium (Valgejõe õppekeskus).

2021. aastal on Tapa valda registreeritud elanike jaoks suurimad tööandjad (ettevõtete poolt elanikele tehtud väljamaksed, maksumaksjate arv; Maksu- ja Tolliameti andmed) Tapa Vallavalitsus ise (sh lasteaiad ja koolid), Eesti Kaitseväge (riigikaitse), Operail AS (raudteeveeremi ja vedurite remont), Eesti Raudtee AS (raudteetaristu arendamine ja korrashoid), Segers Eesti OÜ (tekstiilitööstus), Tapa Mill OÜ (puitehitusmaterjalide tootmine), Leonhard Weiss OÜ (raudteeinfrastruktuuri ehitamine ja remont), Maarjamaa Hariduskolleeegium (Valgejõe õppekeskus; tundeelu- ja käitumishäiretega õpilaste kool), Hoolekandeteenused AS (erivajadustega inimeste kodu), Universal Industries OÜ (metallitööd), E-Betoonelement OÜ (ehitusmaterjalide tootmine), Tamsalu EPT AS (põllumajandusmehhanismide tootmine ja maaparandus), Leventek OÜ (puitehitusmaterjalide ja -tarvete tootmine), JK Otsa Talu OÜ (piimakarjakasvatus), Võhmuta PM AS (teravilja- ja piimakarjakasvatus, Ermo Sepa Talu (seakasvatus), Kuie Põllumajandusühistu (piimakarja- ja teraviljakasvatus), Maxima Eesti OÜ (jaekaubandus), OG Elektra AS (jaekaubandus), Järva Tarbijate Ühistu (jaekaubandus), Porkuni Kool (õpilaskoduga riigikool erivajadusega lastele), Viru Haigla Aktsiaselts (tervishoiuteenused)

Väljaspool valda on elanike suurimateks tööandjateks AS HKScan Estonia, Jeld-Wen Eesti AS, Baltic Log Cabins OÜ, Mistra-Autex AS.

Piirkonna olulisemad turismiettevõtted ja objektid on Jäneda Mõis OÜ, Moe Mõis MTÜ (piiritusetööstuse ajalugu), Metsamõisa Arendus OÜ (Puhta vee teemapark) ja Tapa valla Porkuni Paemuuseum.

1.2 Arengueeldused

Tapa vald on suuruselt teine omavalitsus Lääne-Viru maakonnas.

Tapa ja Tamsalu valla ühinemine üheks omavalitsuseks tugevdas valla positsiooni maakonnas ja lõi senisest suuremate ressursside (nii inimeste kui rahaliste vahendite) näol paremad eeldused valla kiiremaks arenguks.

Tapa valla rahvastik on väga mitmekesine.

Tapa valda iseloomustab multikultuursus. Siin elavad edukalt koos mitmete rahvuste esindajad: lisaks eestlastele venelased, ukrainlased, valgevenelased jt rahvused. Kultuuride paljusid rikastab siinsete elanike maailmapilt ja muudab nad sallivamateks ning muutustega paremini toime tulevateks.

Tapa valla looduskeskkond on kaunis ja rikkalik.

Tapa valla territooriumile jäävad mitmed loodus- ja maastikukaitsealad. Vald on rikas paljude järvede, allikate, karstialade, parkide ja vääriselupaikade poolest.

Tapa vallas on väljakujunenud tugevad keskused ja turismipiirkonnad.

Lisaks Tapale ja Tamsalule on tugevad kogukondlikud keskused Jäneda, Lehtse, Moe, Vajangu, Assamalla ja Porkuni. Kõigis neis on omad kooskäimiskohad ja traditsioonilised üritused. Jäneda, Moe ja Porkuni, Tamsalus asuv Eesti esindustammik ning Puhta vee teemapark Järsi külas on valla olulisimad turismisihtkohad.

Vallakeskus Tapa linn on oluline logistiline sõlmpunkt – Tapal on reisirongi otseühendus Tallinna, Tartu ja Narvaga, samuti Moskva ja Sankt-Peterburgiga, maakonnakeskusesse Rakverre viib aga buss.

Lisaks Tapale saab teistest valla keskustest rongiga otse Tallinnasse ja Tartusse ka Tamsalust, Jänedalt ja Lehtsest, Narva Jänedalt ja Lehtsest. Otseühendus Rakverega on bussitranspordi näol olemas ka kõigist teistest valla keskustest, v.a Jänedalt.

Tapa linn on ja jääb Eesti Kaitseväe keskpunktiks.

Tapal asub Eesti Kaitseväe 1. Jalaväebrigaad. Vallaga piirneb Kuusalu valla territooriumile jääv Kaitseväe keskpõlvkoon. Enamus Eestis paiknevatest liitlasvägedest baseeruvad samuti Tapa sõjaväelinnakus. Tapa sõjaväelinnakus saavad hetkel tööd paarsada kohalikku elanikku (u 90% töötajatest on kohalikud), linnaku kasvades suureneb ka töökohtade arv. Linnakus elavad ja töötavad inimesed tarbivad teatud määral ka kohapeal pakutavaid teenuseid, eeskätt käivad nad poes ja lahutavad meelt.

Valla territooriumil tegutsevad ja pakuvad elanikele tööd mitmed Eesti mõistes suured tegijad.

2021. aastal on Tapa valda registreeritud elanike jaoks suurimad tööandjad (ettevõtete poolt elanikele tehtud väljamaksed, maksumaksjate arv; Maksu- ja Tolliameti andmed) Tapa Vallavalitsus ise (sh lasteaiad ja koolid), Eesti Kaitseväge (riigikaitse), Operail AS (raudteeveeremi ja vedurite remont), Eesti Raudtee AS (raudteetaristu arendamine ja korrashoid), Segers Eesti OÜ (tekstiilitööstus), Tapa Mill OÜ (puitehitusmaterjalide tootmine), Leonhard Weiss OÜ (raudteeinfrastruktuuri ehitamine ja remont), Maarjamaa Hariduskolleegium (Valgejõe õppekeskus; tundeelu- ja käitumishäiretega õpilaste kool), Hoolekandeteenused AS (erivajadustega inimeste kodu), Universal Industries OÜ (metallitööd), E-Betoonelement OÜ (ehitusmaterjalide tootmine), Tamsalu EPT AS (põllumajandusmehhanismide tootmine ja maaparandus), Leventek OÜ (puitehitusmaterjalide ja -tarvete tootmine), JK Otsa Talu OÜ (piimakarjakasvatus), Võhmuta PM AS (teravilja- ja piimakarjakasvatus, Ermo Sepa Talu (seakasvatus), Kuie Põllumajandusühistu (piimakarja- ja teraviljakasvatus), Maxima Eesti OÜ (jaekaubandus), OG Elektra AS (jaekaubandus), Järva Tarbijate Ühistu (jaekaubandus), Porkuni Kool (õpilaskoduga riigikool erivajadusega lastele), Viru Haigla Aktsiaselts (tervishoiuteenused)

Väljaspool valda on elanike suurimateks tööandjateks AS HKScan Estonia, Jeld-Wen Eesti AS, Baltic Log Cabins OÜ, Mistra-Autex AS.

Piirkonna olulisemad turismiettevõtted ja objektid on Jäneda Mõis OÜ, Moe Mõis MTÜ (piiritusetööstuse ajalugu), Metsamõisa Arendus OÜ (Puhta vee teemapark) ja Tapa valla Porkuni Paemuuseum.

Turismiettevõtlusega tegeletakse eelkõike Jänedal, kus on olemas vajalik keskkond. Suureks, aga hetkel kasutamata turismipotentsiaaliga piirkonnaks on veel Porkuni. Porkunis on järv, mõis ja paemuuseum.

Kohapeal on tagatud kvaliteetne alus-, põhi- ja keskharidus ning huviharidus.

2020/2021 õppeaastal õppis Tapa valla üldhariduskoolides kokku 1157 õpilast, lasteaialapsi oli 503. Tapa Muusika- ja Kunstikoolis õppis 197 õpilast ja Tapa valla Spordikoolis 288 õpilast.. Valla territooriumil tegutseb kokku 10 haridusasutust – kaks gümnaasiumi, neli põhikooli (Vajangu Põhikoolis toimub õpe 1.-6. klassini), millest kolme juures tegutseb lasteaed/lasteaiaühm, kolm eraldiseisva asutusega lasteaeda (kuues asukohas) ja üks huvikool (kahes asukohas). Kodulähedane põhiharidus on tagatud ka vene emakeelega lastele. Omavalitsuse territooriumil asuvad veel kolm erivajadusega lastele mõeldud haridusasutust ja eralastehoid erivajadusega lastele. Haridustaristu on osaliselt renoveeritud, koolide sportimisvõimalused on head. Huviharidus on mitmekesine ja arenev, sh on võimalik saada tehnikaalast huviharidust. Tapa linnas tegutseb Tapa Autokool.

Kohalik kultuuri- ja spordielu, sh täiskasvanute huvitegevus on aktiivne.

Kohalikus kultuurielus on oluline roll kanda kultuuri- ja rahvamajadel, raamatukogudel, muuseumitel ja erinevatel seltsidel ning ühingutel, kes korraldavad mitmesuguseid üritusi ja huviringe. Pakutavad võimalused on mitmekesised ja neist osavõtt rohkearvuline. Piirkonnas on palju heal tasemel kollektiive ja võistkondi.

Kohalikus spordielus on oluline roll spordikeskustel ning spordiklubidel, kes korraldavad üritusi ja treeninguid ning loovad häid tingimusi spordi iseseisvaks harrastamiseks. Pakutavad võimalused on mitmekesised ja neist osavõtt rohkearvuline. Piirkonnas on palju heal tasemel erinevate spordialadega tegelevaid spordiklubisid.

Vallaelanikele on tagatud kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused.

Inimeste teadlikkus pakutavast on hea. Valdkonnas töötavad spetsialistid on pädevad. Koostöö erinevate osapoolte – sotsiaaltöötajad, politsei, päästeamet, perearstid, haridusasutused – vahel on tihe.

Valla taristu arendamisel on lähtutud selle optimaalsest kasutusest.

Keskustesse on loodud keskushooned, kus ühes kohas tegutsevad nt kool, lasteaed, raamatukogu, noortekeskus, erinevad seltsid jne.

1.3 Väljakutsed

Tapa valla lähiaastate üheks suuremaks väljakutseks on ühinemise mõjudega toimetulek tagades seeläbi omavalitsuse tasakaalustatud arengu. Haldusreformi tulemusena ei muutu mitte ainult vallapiirid, vaid ka kohaliku omavalitsuste rahastamiskorraldus, ülesanded, koostöövormid jne. Suurem omavalitsus tähendab küll rohkemaid võimalusi lisanduvate ressursside näol, kuid ka suuremaid kohustusi. Senine juhtimiskorraldus ja kaasamis põhimõtted ei toimi enam. Tuleb mõelda, kuidas tagada, et kõik osapooled oleksid võrdselt kaasatud ja informeeritud; kuidas korraldada efektiivselt asutuste tööd jne.

Teine oluline väljakutse, mis vajab eraldi tähelepanu, on elanike arvu vähenemine. Kui rahvaarv jätkab samas tempos kahanemist (ligikaudu 200 inimest aastas), siis elab Tapa vallas aastaks 2025 alla 10 000 inimese. Sealjuures on sündimuse kasvust tõsisem mure väljarände pidurdamine, eriti lastega perede ja noorte ära minemise peatamine (viimaste puhul nende

kodukohta tagasipöördumine peale õpingute lõppemist). Vähenev ja vananev elanikkond toob endaga kaasa ühest küljest maksutulu vähenemise ja teisest küljest teenusvajaduse suurenemise. Kui need protsessid jätkuvad, siis tuleb mõelda, kuidas antud olukorras tagada teenuste optimaalne pakkumine.

Valla sotsiaalhoolekande- ja tervishoiusüsteem vajab arendamist ning inimeste vajadustega ja muutunud olukorraga vastavusse viimist. Hetkel puudub teenuste ühtne juhtimine, mis suures omavalitsuses on aga möödapääsmatu. Sotsiaalvaldkond ei tähenda ainult sotsiaalhoolekannet, vaid on tihedalt seotud ka nt hariduslike ja majanduslike küsimustega. Seetõttu on oluline arendada valdkondade vahelist koostööd. Abivajajate hulk kasvab, aga spetsialistidest on puudus – hariduses napib tugispetsialiste; sõltuvushäiretega inimeste tugiteenused on peaaegu olematud; perearstid on pensionieas; teenusepakkujaid on vähe, mis tingib pikad järjekorrad jne. Valla poolt pakutavad munitsipaalpinnad on kehvast seisukorras.

Õpilaste arvu vähenemise tingimustes hariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi hoidmine ning parandamine.

Tapa vallas on toimiv haridusasutuste võrgustik, lastele on tagatud üle valla võimalus õppida kodulähedases õppeasutuses. Kohapeal on tagatud kvaliteetne alus-, põhi- ja keskkooli ning huviharidus. Valla haridussüsteem on praeguse õpilaste arvu juures toimiv. 2020/2021 õppeaastal õppis Tapa valla üldhariduskoolides kokku 1157 õpilast, lasteaialapsi oli 503. Tapa Muusika- ja Kunstikoolis õppis 197 õpilast ja Tapa valla Spordikoolis 288 õpilast. Lähiaastatel seisab omavalitsus seega mitmete küsimuste ees: kas jätkata tänase korraldusega või võtta ette koolivõrgu ümberkorraldamine; kuidas teha nii, et lapsed käiksid kodulähedases koolis, mitte nt Kadriinas või Rakveres jne. Olemasolev haridustaristu vajab parendamist. Õpetajaskond vananeb – üle poole lasteaegade, aga ka üldhariduskoolide õpetajatest on üle 50 aastased.

Elukeskkonna parendamine ja atraktiivsemaks muutmise.

Olemasolev elamufond vajab uuendamist, sest palju on kehvast seisukorras maju, uusarendused praktiliselt puuduvad. Samuti on vajakajäämisi avaliku ruumi üldilmes, mis mõjub valla mainele halvasti. Seega tuleb jätkata avaliku ruumi – teed, tänavad, tänavavalgustus, haljastud ja avalikud hooned - korraldamisega. Renoveerimist vajavad näiteks Tapa ja Tamsalu rahvamajad, Jäneda spordihoone, Tamsalu, Tapa ja Jäneda staadionid, Tapa raudteejaam, Tapa ja Tamsalu pargid. Tapa linna üks sümbol raudteejaam on kehvast seisust, koostöös Eesti Raudteega tuleb leida sellele kasutusotstarve.

Ettevõtluskeskkonna mitmekesistamine. Käesoleval hetkel on piirkonnas valdavalt tegemist väikeettevõtjatega, suurettevõtteid on väga vähe. 2021. aastal tegutses siin kõigest kümme üle 50 töötajaga ettevõtet, sealhulgas üks üle 250 töötajaga ettevõtte. Ülekaalus on teenindus- ja põllumajandussektor, mida iseloomustavad väiksemad palgad. Siinsed inimesed teenivad ligikaudu 150 eurot Eesti keskmisest vähem. Kõrgemat kvalifikatsiooni nõudvaid, atraktiivseid ja paremini tasustatud töökohti on vähe. Registreeritud töötute arv küll järjepidevalt väheneb, kuid tööga hõivatus on võrreldes Eesti keskmisega madal. Tuleb alustada investorite aktiivse otsimise ja väljastpoolt valda eesmärgiga saada juurde ettevõtteid ja töökohti.

Turismiinfo kättesaadavuse parandamine ja turismiasutuste vahelise koostöö tihendamine. Info piirkonna vaatamisväärsuste, majutus- ja toitlustuskohtade osas pole hõlpsalt kättesaadav. Vallakeskuses, kus nõudlus on suurim, ei ole piisavalt majutusasutusi.

Muukeelse elanikkonna valla tegemistesse kaasamine ja info jagamine. Tapa valda iseloomustav multikultuursus on ühest küljest võimalus, teisest küljest väljakutse. Tuleb mõelda, kuidas erinevaid rahvusrühmasid senisest veelgi paremini kohalikku ellu kaasata, kuidas tagada, et vajalik info oleks neile kättesaadav jne. Sealjuures mitte ainult venelastele kui arvukaimale teisest rahvusest elanike rühmale info jagamine, vaid ka nt liitlasvägede sõduritele.

2. Strateegia

Tapa valla strateegia koosneb kolmest komponendist, mis kokku moodustavad ühtse terviku (vt strateegiakaart peatükis 2.4). Visioon kirjeldab, milline on Tapa vald aastal 2025. Oma olemuselt on tegemist pikaajalise vaatega tulevikku. Esitatud tulevikupilt on määratletud arengukava koostamise raames toimunud erinevate arutelude tulemusena.

Teise olulise osa moodustavad valdkondade ülesed strateegilised eesmärgid ehk valla arengu põhisuunad aastani 2025. Tegemist on valla arengu seisukohalt kõige olulisemate küsimustega.

Kolmas strateegia komponent on valdkondlikud eesmärgid. Kohalik omavalitsus peab tegelema mitmete valdkondadega: 1) sotsiaalhoolekanne ja tervishoid; 2) haridus; 3) kultuur; 4) kommunaalmajandus; 5) ettevõtlus. Kuuenda valdkonna moodustab juhtimine, mis on oma olemuselt kõiki teisi valdkondi läbiv. Valdkondlikud eesmärgid on võrreldes põhisuundadega spetsiifilised.

Iga eesmärk on sõnastatud soovitud seisundi kirjeldusena. Eesmärgi aitavad saavutada tegevuskavas esitatud tegevused ning eelarvestrateegias kirjas olevad investeerimisprojektid.¹ Tegevuskavas on nimetatud täiendavad investeeringud, mille elluviimiseks hetkel finantsvahendeid ei ole, kuid mis on olulised. Investeeringud, mille jaoks on rahaline kate olemas, on kirjas peatükis neli (eelarvestrateegia).

Valdkondlikud eesmärgid aitavad täita põhisuundasid. Juhtimine kui horisontaalne valdkond aitab kaasa nii teiste valdkondlike eesmärkide kui põhisuundade saavutamisele. Valdkondlike eesmärkide ja põhisuundade nimel tegutsedes liigutakse aga kokku lepitud visiooni suunas.

2.1 Visioon 2025

Inimestele meeldib Tapa vallas elada. Siit leiab endale kodu nii looduslähedust hindav kui linnakeskkonda eelistav inimene. Avalik ruum on korrastatud ja puhas, tehniline infrastruktuur on kaasaegne, vald on kaetud kiire interneti- ja transpordivõrgustikuga. Head ühendused võimaldavad siin elada ja vajadusel kaugemal tööl käia või vastupidi. Multikultuurset elanikkonda seob ühine identiteet ja tugev kogukonnatunne.

Tapa vald on kaitse- ja liitlasvägede silmis hinnatud partner.

Siinne ettevõtlus on oma vormilt ja iseloomult mitmekesine ning sidus. Ettevõtluskeskkond on atraktiivne.

¹ Vt põhidokumendile lisatud eraldi failid.

2.2 Põhisuunad

S1. Tapa vallas on hea elada. Siinne elukeskkond on meeldiv ja turvaline. Vajalikud teenused on kõigile, sõltumata piirkonnast, kättesaadavad. Igaüks leiab endale siit sobiva eluruumi. Tapa valla eeskätt ajaloolisest eripärast (Tapa ja Tamsalu kui tööstus- ja sõjaväelinnad) tulenev negatiivne kuvand on muutunud positiivseks. Võimalused ettevõtlusega tegelemiseks on soodsad.

S2. Tapa vald on kaitse- ja liitlasvägedele tugev partner. Kommunikatsioon osapoolte vahel on efektiivne. Küsimused saavad kiired ja asjakohased lahendused. Avalik ruum vastab siin viibivate liitlasvägede sõdurite ja kaitseväelaste ootustele.

S3. Elanikkonda seob ühine identiteet ja tugev kogukonnatunne. Vallakodanikud räägivad kohalikku elu puudutavates küsimustes aktiivselt kaasa, erinevate osapoolte vaheline koostöö on tihe. Oluline info on kogu elanikkonnale kättesaadav.

2.3 Eesmärgid

E1. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid: Tapa valla elanik on tervist väärtustav ja sotsiaalselt toime tulev. Tapa valla sotsiaal- ja tervishoiusüsteem on hästi korraldatud ja elanike vajadustest lähtuv. Esmatasandi arstiabi on kõigile kättesaadav. Sotsiaalhoolekandelist abi osutavad pädevad spetsialistid. Abivajajat märgatakse õigeaegselt. Elanike teadlikkus valdkonna võimalustest on hea. Tagatud on erivajadustega inimeste ligipääs avalikule ruumile. Toimib lapsi ja peresid toetav lastekaitse- ja tugisüsteem, laste õigused ja heaolu on tagatud ning vanemaks olemine toetatud.

E2. Haridus: Kõigile valla lastele ja õpilastele on tagatud võimetekohane haridus, sh huviharidus. Haridusvõrgu kujundamisel on lähtutud laste ja õpilaste vajadustest. Pakutav haridus on konkurentsivõimeline ja valla haridusasutustel on hea maine. Õpilaste arv püsib stabiilsena või kasvab. Vallas toetatakse elukestvat õpet. Osapooled teevad omavahel tihedat koostööd. Vallal on oma spordikool.

E3. Kultuur: Tapa valla kultuurielu on aktiivne ja mitmekülgne. Kultuuriasutused tegutsevad tänapäevastes ja funktsionaalsetes hoonetes. Mitmekülgsed tegevused on kättesaadavad üle kogu valla. Avalik ja erasektor teevad valla kultuurielu elavdamisel tihedat koostööd.

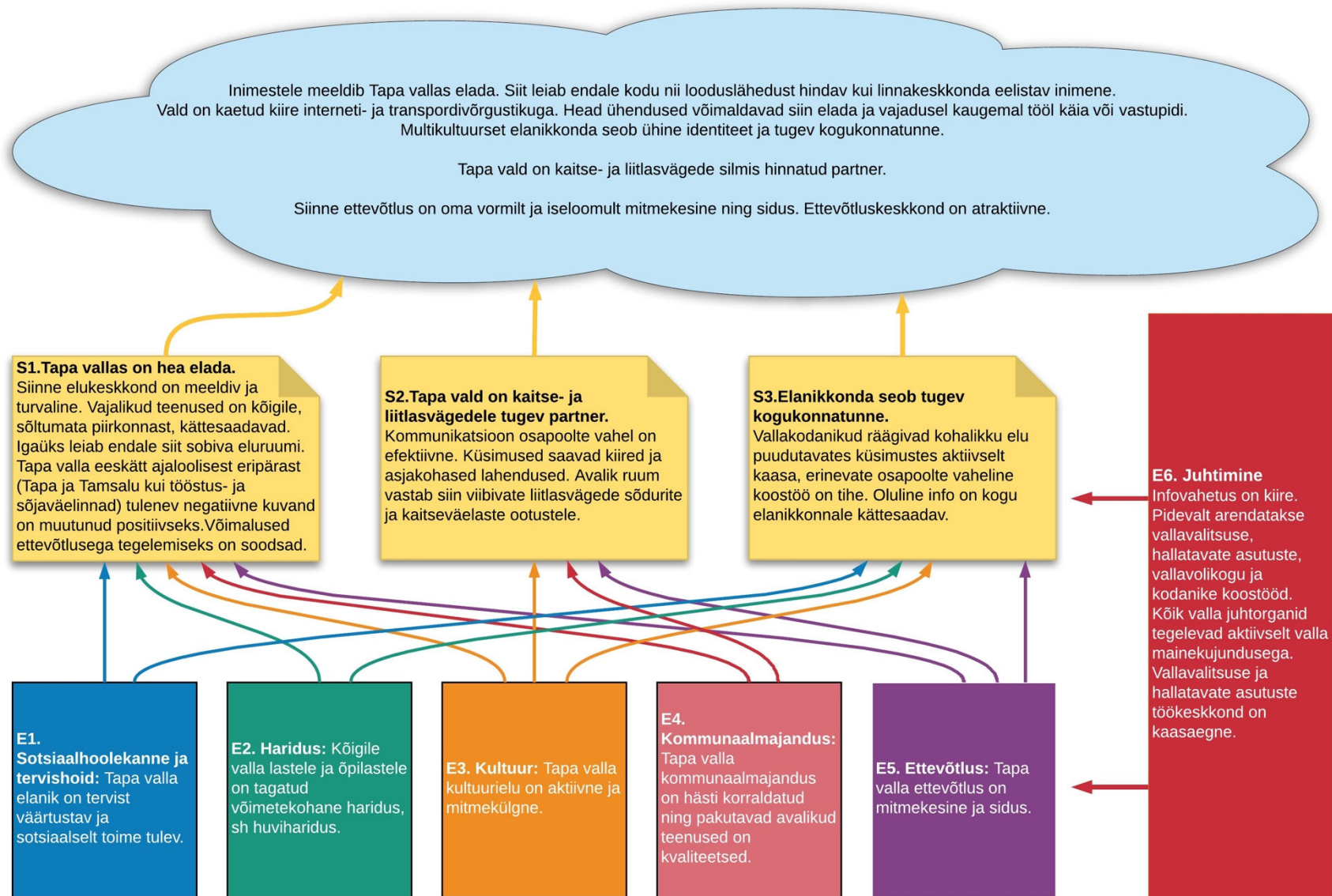
E4. Kommunaalmajandus: Tapa valla kommunaalmajandus on hästi korraldatud ja pakutavad avalikud teenused on kvaliteetsed. Valla elamu- ja kommunaalmajandusega tegeleb professionaalne ja tõhus organisatsioon. Munitsipaalomandis olev taristu ja selle halduskulud on optimaalsed. Teede ja tänavate rekonstrueerimisel tehakse koostööd Kaitseväega. Järjepidevalt tegeletakse munitsipaalomandis oleva taristu ja ülalpidamiskulude optimeerimisega.

E5. Ettevõtlus: Tapa valla ettevõtlus on mitmekesine ja sidus. Ettevõtlusega alustamiseks ja sellega tegelemiseks on loodud soodne keskkond. Siin tegutsevad nii väikesed, keskmise suurusega kui ka suurettevõtted ning tööd on erinevates valdkondades.

E6. Juhtimine: Tapa valla juhtimine on elanikke kaasav ja läbipaistev. Infovahetus on kiire. Pidevalt arendatakse vallavalitsuse, hallatavate asutuste, vallavolikogu ja kodanike koostööd.

Kõik valla juhtorganid tegelevad aktiivselt valla mainekujundusega. Vallavalitsuse ja hallatavate asutuste töökeskkond on kaasaegne.

2.4 Strateegiakaart

3. Arengukava hindamine ja ajakohastamine

3.1 Tulemuslikkuse hindamine

Arengukava tulemuslikkuse hindamine annab ülevaate, kas ellu viidud tegevused ja tehtud investeeringud on eesmärkide saavutamisele kaasa aidanud või mitte. Selle teabe põhjal on võimalik teha otsuseid arengukava korrigeerimiseks.

Eesmärkide täitmise mõõtmiseks on mitmeid võimalusi. Kuna suurem osa püstitatud eesmärkidest on seotud elukeskkonna ja avalike teenuste kättesaadavusega kasutatakse mõõdikutena:

- 1) elanikkonna rahulolu teenustega;
- 2) rahvaarvu muutust;
- 3) palgatöötaja kuukeskmise brutotulu muutust;
- 4) korterite ja hoonestatud elamumaaga tehtud ostu-müügitehingute arvu muutust;
- 5) korterite ja hoonestatud elamumaaga tehtud ostu-müügitehingute keskmise- ja mediaanhinna muutust.

Mõõdik 1: elanikkonna rahulolu teenustega

Arengukava koostamise ajal elanikkonnalt tagasisidet ei küsita, mistõttu ei ole ka võimalik mõõdiku algtaseme määramine. **Soovitud sihttase on 75%, st mõõdik on täidetud, kui küsitlusele vastanutest hindab selline hulk teenuseid positiivselt².** Valdkonnad, mille teenuste osas elanikkonna rahulolu uuritakse on: 1) sotsiaaltoetused ja tervishoid; 2) haridus (sh alusharidus, põhiharidus, gümnaasiumiharidus ja huviharidus); 3) kultuur (sh kultuur ja sport); 4) kommunaalmajandus (sh taristu ja transport, ruumiline areng, keskkond); 5) ettevõtlus; 6) juhtimine (sh kodanikuliikumine).

Rahuloluküsitlused viiakse läbi kindla perioodi tagant. Esimene on kavas korraldada 2018. aastal, järgmised iga kahe aasta tagant soovitatavalt aasta alguses, et küsitluse tulemusi oleks võimalik arengukava ülevaatamisel arvestada.

Küsitluse läbiviimine, sh küsimustiku ettevalmistamine tellitakse pädevalt teenusepakkujalt. Valimi koostamisel järgitakse piirkonnapõhist elanikkonna soolis-vanuselist struktuuri tagamaks piisavat representatiivsust.

Mõõdik 2: rahvaarvu muutus

Tapa vallas elab rahvastikuregistri andmetel 1. jaanuari 2021 seisuga 10 648 inimest, Lääne-Viru maakonnas 58 702 inimest ja Eestis kokku 1 339 426 inimest. Perioodil 2013-2017 on Tapa valla ja Lääne-Viru maakonna elanikkond kahanenud keskmiselt 1,5% aastas, Eesti elanikkond tervikuna 0,1% aastas. **Soovitud sihttase on, et Tapa valla rahvaarvu kahanemistempo aeglustuks ja püsiks maakonna keskmisega samal tasemel või oleks maakonna keskmisest aeglasem.**

² Nt hindab teenust viiepalli skaalal hindegas neli või viis.

Mõõdik 3: palgatöötaja kuukeskmise brutotulu muutus

Statistikaameti andmetel oli Tapa vallas palgatöötaja kuukeskmise brutotulu 2016. aastal³ ca 917 eurot, Lääne-Viru maakonnas 961 eurot ja Eestis keskmiselt 1073 eurot. Perioodil 2013-2016 on keskmine brutokuupalk Tapa vallas ja Lääne-Viru maakonnas kasvanud keskmiselt 6% aastas, Eestis tervikuna keskmiselt 7% aastas. **Soovitud sihttase on, et Tapa valla elanike palgad tõuseksid vähemalt samas tempos Eesti keskmisega.**

Mõõdik 4: korterite ja hoonestatud elamumaaga tehtud ostu-müügitehingute arvu muutus

Mõõdiku algtase on fikseeritud tabelis 1. **Soovitud sihttase on, et korterite ja hoonestatud elamumaaga tehtud ostu-müügitehingute arv on kasvanud ehk kinnisvaraturg on aktiivne.**

Mõõdik 5: korterite ja hoonestatud elamumaaga tehtud ostu-müügitehingute keskmise- ja mediaanhinna muutust.

Mõõdiku algtasemed on fikseeritud tabelis 1. **Soovitud sihttase on, et korterite ja hoonestatud elamumaaga tehtud ostu-müügitehingute keskmine- ja mediaanhind jõuab maakonna keskmisega samale tasemele.**

Tabel 1. Korterte ja hoonestatud elamumaa ostu-müügitehingud 2017. aastal (Allikas: Eesti kinnisvaraturg 2017. aastal, Maa-amet 2018)⁴

Korterte ostu-müügitehingud 2017. aastal			
Asula	Arv	Keskmine hind (EUR/m²)	Mediaan (EUR/m²)
Sääse alevik	10	48	21
Lehtse alevik	5	59	58
Tamsalu linn	63	82	66
Tapa linn	90	208	172
Rakvere linn	249	601	613
Lääne-Viru mk	852	290	186
Hoonestatud elamumaa ostu-müügitehingud 2017. aastal			
Piirkond	Arv	Keskmine hind (EUR)	Mediaan (EUR)
Tapa vald	52	28 504	25 500
Tamsalu linn	13	27 062	29 000
Tapa linn	19	41 289	42 000
Rakvere linn	43	74 593	73 000
Lääne-Viru mk	254	42 745	32 000

³ Tamsalu ja Tapa valla keskmine. Tapa vallas oli vastav näitaja 918 eurot kuus ja Tamsalu vallas 916 eurot kuus.

⁴ Tehingute andmebaasil põhinev Maa-ameti koostatud aastakokkuvõte (järjekorras 22).

3.2 Arengukava ajakohastamine

Arengukava ajakohastamisel eristatakse aastaid, kus on toimunud elanikkonna rahuloluküsitlus, ja neid, kus ei ole. Aastatel, mil küsitlust ei ole toimunud, vaadatakse üle ellu viidud tegevused ja teostatud investeeringud ning ajakohastatakse käesoleva põhidokumendi lisaks olevat tegevuskava. Aastatel, mil küsitlus on toimunud, hinnatakse aga eelmises peatükis kirjeldatud mõõdikutest lähtudes arengukava eesmärkide täitmist ja võetakse ette põhjalikum ülevaatus. Vastavalt vajadusele korrigeeritakse valla põhisuundi ja valdkondlikke eesmärke ning nende elluviimiseks kavandatud tegevusi ja investeeringuid. Lisaks uuendatakse ka valla rahvastikku ja sotsiaalmajanduslikku keskkonda iseloomustavaid statistilisi näitajaid.

Ajaliselt toimub arengukava osa ülevaatamine koos majandusaasta tegevusaruande koostamisega, millele järgneb eelarvestrateegia ajakohastamine.

Peamisteks ülevaadatavateks valla rahvastikku ja sotsiaalmajanduslikku keskkonda iseloomustavateks statistilisteks näitajateks on:

- Rahvaarv:
 - Elanike arvu muutus
 - Sünnid, surmad ja loomulik iive
 - Ränne
 - Soolis-vanuseline struktuur
- Majandus:
 - Ettevõtete arv töötajate arvu lõikes
 - Ettevõtete arv tegevusvaldkondade lõikes
 - Registreeritud töötute arv
 - Palgatöötaja kuukeskmise brutotulu muutus
- Haridus:
 - Lasteaialaste ja õpilaste arvu muutus
 - Lasteaia- ja koolikohtade arv
 - Õpetajate haridustase ja vanus

4. Eelarvestrateegia

Tapa valla eelarvestrateegia on sisult omavalitsuse 2022-2025 aasta eesmärkidega finantsprognosis, mis esitab tegevustulud, tegevuskulud, investeeringud ja finantseerimistegevuse ning nendest lähtuvad rahavood. Eelarvestrateegia annab ülevaate Tapa valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed ja mängib läbi võimalikud riskistsenaariumid ehk võimaldab teha otsuseid arengu kavandamisel.

Eelarvestrateegia esitab andmed Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses (KOFs) nõutud koosseisus ja kujul. Eelarvestrateegia vaadatakse üle iga-aastaselt ja kinnitatakse volikogu poolt esitamiseks rahandusministeeriumile.

4.1 Põhitegevuse prognoos

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFs-i regulatsioonist järgmisi tulusid:

- 1) maksutulud;
- 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.

Kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaksu laekumine, mis moodustab enam kui 95% maksutuludest ja ligi 50% põhitegevuse tuludest.

Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist konservatiivsus.

Tabel 2. Põhitegevuse tulud (2022-2025)

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	16 831 014	16 770 529	16 787 535	17 077 535	17 387 535	17 737 535
Maksutulud	8 210 267	8 556 000	8 846 000	9 136 000	9 446 000	9 796 000
sh tulumaks	7 925 073	8 260 000	8 550 000	8 840 000	9 150 000	9 500 000
sh maamaks	284 325	295 000	295 000	295 000	295 000	295 000
sh muud maksutulud	869	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	995 163	1 126 860	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 551 239	6 991 669	6 745 535	6 745 535	6 745 535	6 745 535
sh tasandusfond	1 855 385	1 891 528	1 892 000	1 892 000	1 892 000	1 892 000
sh toetusfond	5 420 903	4 811 986	4 688 535	4 688 535	4 688 535	4 688 535
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	274 951	288 155	165 000	165 000	165 000	165 000
Muud tegevustulud	74 345	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
Tulumaksu muutus	-	4,23%	3,51%	3,39%	3,51%	3,83%
Toetusfondi muutus	-	-11,23%	-2,57%	0,00%	0,00%	0,00%
Tasandusfondi muutus	-	1,95%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%
Põhitegevuse tulude muutus	-	-0,36%	0,10%	1,73%	1,82%	2,01%

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumise kasv on planeeritud konservatiivselt tõusuga 3,5% kuni 4,23%, riigi poolt kohalikule omavalitsusele eraldatava tulumaksu protsendi kokkulepitud suurenemine ei oma olulist mõju ja seda ei arvestata;
- maamaksu laekumine ei muutu, kehtima jäävad hetke maksumäärad, maa korralist hindamist ei toimu;
- Tulud kaupade ja teenuste müügist on 2022. aastal vähendatud.
- toetusfondi kaudu eraldati 2020. aastal seoses COVID-19 lisaks 725 627 eurot (sh. tulubaasi stabiliseerimiseks 264 421 eurot, teede investeeringuteks 461 206 eurot) ja uuteks investeeringuteks 620 000 eurot, mida kajastati eelarves investeeringute osas. 2021. aastal eraldati seoses COVID-19 lisaks 380 451 eurot (sh. tulubaasi stabiliseerimiseks 113 526 eurot, õpilaste kaugõppe parandamiseks 9 925 ja investeeringutoetust 257 000 eurot). 2022. aastal on vähendatud toetusfondi 2,57 %.
- tasandusfondi eraldis jääb 2022. aasta tasemele 1 892 000 eurot aastas;

Põhitegevuse tulud suurenevad aastaks 2025 u 17,7 miljoni euron.

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi tulusid:

- 1) antavad toetused tegevuskuludeks;
- 2) muud tegevuskulud.

Strateegia vaates iseloomustab kulude planeerimist pidev püüdlus efektiivsema ja kestlikuma toimemudeli poole.

Tabel 3. Põhitegevuse kulud (2022-2025)

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	14 878 246	15 238 359	15 402 000	15 553 700	15 705 300	16 059 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	801 373	720 622	720 000	720 000	720 000	720 000
Muud tegevuskulud	14 076 873	14 517 737	14 682 000	14 833 700	14 985 300	15 339 000
sh personalikulud	9 491 610	9 745 529	9 850 000	9 950 000	10 050 000	10 352 000
sh majandamiskulud	4 579 953	4 700 208	4 750 000	4 800 000	4 850 000	4 900 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	9 421	7 466	685	0	0	0
sh muud kulud	5 310	72 000	82 000	83 700	85 300	87 000
Põhitegevuse tulem	1 952 769	1 532 171	1 385 535	1 523 835	1 682 235	1 678 535
Personalikulude muutus	-	2,68%	1,07%	1,02%	1,01%	3,00%
Majanduskulude muutus		2,63%	1,06%	1,05%	1,04%	1,03%
Põhitegevuse kulude muutus	-	2,42%	1,07%	0,98%	0,97%	2,25%

Põhitegevuse kulud on prognoositud järgmistel eeldustel:

- personalikulud suurenevad aastas ca 1% võrra kuni 2024 aastani 2025. aastal on tõus 3%.
- majandamiskulud suurenevad strateegia perioodil 2022-2025 ca 1% võrra;
- antavad toetused tegevuskuludeks strateegiaperioodil ei suurene ja muude kulude tõus on ca 5 000 eurot.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne. Eelarvestrateegia perioodil ületavad tulud igal aastal kulud ja tulemi suhe tuludesse on vahemikus 8,25% kuni 9,67 %.

Tabel 4. Põhitegevuse tulem (2022-2025)

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	16 831 014	16 770 529	16 787 535	17 077 535	17 387 535	17 737 535
Põhitegevuse kulud kokku	14 878 246	15 238 359	15 402 000	15 553 700	15 705 300	16 059 000
Põhitegevuse tulem	1 952 769	1 532 171	1 385 535	1 523 835	1 682 235	1 678 535
Põhitegevuse tulude muutus	-	-0,36%	0,10%	1,73%	1,82%	2,01%
Põhitegevuse kulude muutus	-	2,42%	1,07%	0,98%	0,97%	2,25%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,13	1,10	1,09	1,10	1,11	1,10
Tulemi suhe tuludesse	11,60%	9,14%	8,25%	8,92%	9,67%	9,46%

Kuna 2020. ja 2021. aastal seoses COVID-19 lisatoetuste lisandumine toob kaasa moonutuse valla tuludes. Strateegias katab põhitegevuse tulema laenu teenindamise kulud. **Strateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, sest see on eelduseks valla investeerimisvõimekuse säilimisele ja kasvule.**

4.2 Investeerimis- ja finantseerimistegevus

Investeerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente:

- 1) põhivara soetus;
- 2) põhivara müük;
- 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- 5) osaluste soetus;
- 6) osaluste müük;
- 7) muude aktsiate ja osade soetus;
- 8) muude aktsiate ja osade müük;
- 9) antavad laenud;
- 10) tagasilaekuvad laenud;
- 11) finantstulud ja finantskulud.

Strateegia vaates eelistatakse võimalusel Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste abil tehtavaid investeeringuid ning investeeringuid, mis moodustavad ühe terviku, kuna üldjuhul on nendele sihtotstarbelised laenud soodsama intressiga. Samas on investeerimistegevuses kajastatud toetusi (põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine) minimaalsel määral, kuna nende saamine ja suurus ei ole selge.

Tabel 5. Investeerimistegevus (2022-2025)

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Investeerimistegevus kokku	-3 173 898	-3 555 337	-1 612 605	-2 896 295	-2 642 722	-646 487
Põhivara müük (+)	63 994	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Põhivara soetus (-)	-4 058 230	-5 372 732	-2 640 698	-2 830 000	-2 520 000	-520 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-3 200 887	-3 515 331	-1 533 220	-2 830 000	-2 520 000	-520 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	857 343	1 857 400	1 107 478	20 000	20 000	20 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-22 640	-75 942	-76 000	-76 000	-76 000	-76 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-13 718	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	72 900	72 900	72 900	72 900	0	0
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	2 486	1 600	1 500	1 500	1 500	1 500
Finantskulud (-)	-76 034	-88 563	-127 785	-134 695	-118 222	-121 987

Tagasi laekub laen osaühingult Tapa Vesi.

Strateegiaperioodi 2022-2025 infrastruktuuri põhivara soetus kokku on 8,51 miljonit eurot.

Tabel 6. Investeeringuobjektid (2022-2025)

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
04 Majandus	2 563 040	2 252 140	620 000	1 520 000	520 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 238 040	1 000 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 325 000	1 252 140	620 000	1 520 000	520 000
05 Keskkonnakaitse	600 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	600 000				
06 Elamu- ja konnaalmajandus	807 236	258 558	680 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	420 000	107 478			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	387 236	151 080	680 000		0
07 Tervishoid	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					

08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	312 700	30 000	130 000	1 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	119 360				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	193 340	30 000	130 000	1 000 000	
09 Haridus	1 047 100	100 000	1 400 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	80 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	967 100	100 000	1 400 000		
10 Sotsiaalne kaitse	42 655	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	42 655				
KÕIK KOKKU	5 372 731	2 640 698	2 830 000	2 520 000	520 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 857 400	1 107 478	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 515 331	1 533 220	2 830 000	2 520 000	520 000

Suuremad investeeringud nimeliselt

04 Teehoiukava elluviimine	220 000	500 000	500 000	500 000	500 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	115 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	105 000	500 000	500 000	500 000	500 000
04 Tapa Valgejõe puiestee Õuna ristmik	385 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	385 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	0	0
04 Tapa Valgejõe puiestee	430 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	430 000	0	0	0	0
04 Tamsalu Paide mnt	400 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	300 000	0	0	0	0
04 Läpi-Ojaküla tee	638 040	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	638 040				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	0	0
04 Uudeküla-Porkuni kergliiklustee eelprojekt	20 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	0	0	0	0
04 Jäned kergtee eelprojekt	20 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	0	0	0	0
04 Kaasav eelarve	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
04 Tapa keskväljaku rekonstrueerimine	130 000	1 400 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		1 000 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	130 000	400 000			
04 Tapa linna algkoolihoone	300 000	332 140	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	300 000	332 140	0	0	0
04 Tapa raudteejaam	0	0	100 000	1 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	0	100 000	1 000 000	0
05 Tapa Jäätmejaam	600 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	600 000	0	0	0	0
06 Korterelamu ehitamine Tapal	0	0	680 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	0	680 000	0	
06 Tänavavalgustuse rekonstrueerimine Tapa, Tamsalu	701 755	188 558	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	400 000	107 478	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	301 755	81 080	0	0	0
06 Jäned lossi ruumide rek	44 581	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	44 581	0	0	0	0
06 Tapa Vallahooldus	60 900	70 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	60 900	70 000	0	0	0
06 Hajaasustuse programm	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
sh toetuse arvelt konto 3502	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus) konto 4502	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
08 Tamsalu Suusastaadion	115 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	57 360	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	57 640	0	0	0	0
08 Tapa linna spordiväljak	82 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	32 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	50 000	0	0	0	0
08 Tapa linnastaadioni projekteerimine	0	0	30 000	1 000 000	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	30 000	1 000 000	0
08 Mänguväljakud, puhkealad	77 678	30 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	30 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	47 678	30 000	0	0	0
08 Avalikud pargid 100 tamme park	0	0	100 000	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	100 000	0	0
08 Tamsalu kirik	23 322	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	23 322	0	0	0	0
08 Tamsalu Spordikeskus	14 700	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	14 700	0	0	0	0
09 Tapa Keelekümluskooli invatõstuk	30 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	30 000	0	0	0	0
09 Järeda kooli renoveerimine ja õueala	112 600	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	30 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	82 600	0	0	0	0
09 Tamsalu gümnaasium	752 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	752 000	0	0	0	0
09 Pisipõnn lasteaed	0	100 000	1 400 000	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	100 000	1 400 000	0	0
09 Vikerkaar lasteaed	16 500	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	16 500	0	0	0	0
09 8-kohaline väikebuss	35 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	35 000	0	0	0	0
09 Tapa Keelekümluskooli ja Tamsalu Gümnaasiumi köökide kapitaalremont ja seadmed ning transpordivahend	95 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	50 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	45 000	0	0	0	0
09 Vajangu keskuse piirdeaed	6 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	6 000	0	0	0	0
10 Tapa hooldekodu renoveerimine	35 432	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	35 432	0	0	0	0
10 VW Kombi 645BSG jääkmaksumusega ostmise	7 223	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	7 223	0	0	0	0
KÕIK KOKKU	5 412 731	2 680 698	2 870 000	2 560 000	560 000
sh toetuse arvelt	1 857 400	1 127 478	20 000	20 000	20 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 555 331	1 553 220	2 850 000	2 540 000	540 000

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud (laenude võtmised jms). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente:

- 1) laenude võtmine;
- 2) võetud laenude tagasimaksmine.

Arengukavas paika pandud vältimatud investeeringud taristusse eeldavad lähiaastatel finantseerimistehingute suurt mahtu, sest põhitegevuse tuleml ei ole piisav.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakoorumus ehk võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevad vahendid) kogusumma vahe, kus netovõlakoorumuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud kohustused. Netovõlakoorumuse ülemmäär võib seaduse järgi kujuneda kuni 100% põhitegevuse tuludest, 2020. aasta lõpu seisuga oli valla netovõlakoorumus ligi 42,5% ja selle ülemmäär 100%. Kuna Tapa vallal on investeeringuid vaja ellu viia suuremas summas kui on planeeritav põhitegevuse tuleml ja kuna vallal ei ole käesoleval hetkel suuri rahalisi reserve, siis saab finantseerimistehingute katteallikaks olla ainult uute kohustuste võtmine.

2021. aasta alguse seisuga oli vallal 13 laenu kogumahus 9,3 miljonit eurot. Laenude refinantseerimine (10-aastaseks perioodiks) on majanduslikult tasuv juhul kui intressimäär (ilma euribor-ta) jääb alla 1,05%. Strateegia perioodil 2022-2025 on kavas võtta uusi kohustusi 6,9 miljonit eurot ja tasuda kohustusi summas 5,82 miljonit eurot. Uute laenude puhul on oluline et laenu tagasimakseperiood ei ületaks investeeringu kasulikku eluiga ja intresside (mis hetkel on madalad) kasvu risk ei jääks pikale perioodile. Seetõttu on arvestatud, et 10 aastase tagasimaksega laenudega, intressimäär 1,5%, esimesel aastal põhiosa tagasimakseid ei toimu. Olemasolevate ja uute laenude intressikulud (tabel 5 Investeeringumistegevus rida finantskulud) sisaldavad intressimäära ja euribor-i hetkeväärtuses 0%.

Tabel 7. Finantseerimistegevus (2022-2025)

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Finantseerimistegevus	1 023 698	1 831 370	50 380	1 220 372	1 131 116	-892 480
Kohustiste võtmine (+)	2 106 000	3 080 000	1 530 000	2 780 000	2 500 000	520 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 082 302	-1 248 630	-1 479 620	-1 559 628	-1 368 884	-1 412 480
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-119 322	-291 796	-176 690	-152 088	170 629	139 568
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	78 109	-100 000	0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)		-100 000				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 100 190	808 394	631 704	479 616	650 245	789 813
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	8 252 882	10 084 252	10 134 632	11 355 004	12 486 120	11 593 640

2022. aasta likviidsete vahendite saldo põhineb kinnitatud vallaeelarvel. Planeeritud on, et iga eelarvestrateegia aasta lõpu seisuga oleks likviidsete vahendite maht vähemalt ühe kuu personalikulu väljamakse väärtuses. Vajadusel aitab aastasiseselt finantsjuhtimiseks vajaliku paindlikkuse lisaks tagada arvelduskrediit.

Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada ka asjaolusid, et strateegia tulud on planeeritud konservatiivselt, võimalike investeeringutoetusi laekumistena ei ole kavandatud ja toetuste määrade igal aastal tõstmine ei ole tõenäoline. Ehk tulude ülelaekumisel ja kulude alataitumisel suureneb vabade vahendite jääk ja omakorda väheneb netovõlakoorma tase, mis avab võimaluse strateegias kavandamata investeeringute elluviimiseks.

Tabel 8. Netovõlakoormuse lubatud ja tegelik määr

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-119 322	-291 796	-176 690	-152 088	170 629	139 568
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	78 109	-100 000	0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)		-100 000				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 100 190	808 394	631 704	479 616	650 245	789 813
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	8 252 882	10 084 252	10 134 632	11 355 004	12 486 120	11 593 640
Netovõlakoormus (eurodes)	7 152 692	9 275 858	9 502 928	10 875 388	11 835 875	10 803 827
Netovõlakoormus (%)	42,5%	55,3%	56,6%	63,7%	68,1%	60,9%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	16 831 014	15 396 369	13 862 200	15 238 350	16 822 350	15 106 815
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	91,8%	82,6%	89,2%	96,7%	85,2%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	9 678 322	6 120 511	4 359 272	4 362 962	4 986 475	4 302 988

Valla netovõlakoormus strateegiaperioodil küll suureneb, kuid ei ületa lubatavat ülemmäära.

4.3 Arvestusüksus ja finantsdistsipliin

Eelarvestrateegia koostatakse kohaliku omavalitsuse arvestusüksustele.

KOFS §2 punkt 9 Sõltuv üksus – raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest. Eelarvestrateegias 2020-2023 kajastati sõltuva üksusena Tapa Vesi OÜ.

Võttes aluseks 2019 ja 2020 aastad valitseva mõju all olevad üksused ei ole sõltuvaid üksus.

Tundlikkusanalüüsis on hinnatud olukorda, kus kavandatud eelarvetulude maht osutub väiksemaks või kohustuste intressikulud suuremaks võrreldes strateegia eeldustega.

Kokkuvõttes peab Tapa vald strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest – kohaliku omavalitsuse üksuse ja

kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Tapa vald on finantssituatsioonis, kus personali- ja majanduskulude kontrolli all hoidmine võimaldab järgneval neljal aastal ellu viia olulisi investeeringuid väärtuses 9,39 miljonit eurot. Suuremas mahus investeerimine eeldab kulude vähendamist teenuste osutamise efektiivsuse kasvu toel, mille tulemusel vabanevaid vahendeid saab kasutada ka põhitegevuse tulemi, kuid eelkõige täiendavate laenukohustuste arvelt investeerimiseks. Teisalt on Tapa valla eelarve tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele on tarvilik reageerida põhitegevuse kulude kokkuhoiu ja planeeritud investeeringutest loobumisega. Arvestades suurt laenukoormust, omaks mõju ka intressimäärade tõus.

Tabel 9. Eelarvestrateegia 2022-2025 Rahandusministeeriumi vorm

Tapa vald	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	16 831 014	16 770 529	16 787 535	17 077 535	17 387 535	17 737 535
Maksutulud	8 210 267	8 556 000	8 846 000	9 136 000	9 446 000	9 796 000
sh tulumaks	7 925 073	8 260 000	8 550 000	8 840 000	9 150 000	9 500 000
sh maamaks	284 325	295 000	295 000	295 000	295 000	295 000
sh muud maksutulud	869	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	995 163	1 126 860	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 551 239	6 991 669	6 745 535	6 745 535	6 745 535	6 745 535
sh tasandusfond	1 855 385	1 891 528	1 892 000	1 892 000	1 892 000	1 892 000
sh toetusfond	5 420 903	4 811 986	4 688 535	4 688 535	4 688 535	4 688 535
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	274 951	288 155	165 000	165 000	165 000	165 000
Muud tegevustulud	74 345	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
Põhitegevuse kulud kokku	14 878 246	15 238 359	15 402 000	15 553 700	15 705 300	16 059 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	801 373	720 622	720 000	720 000	720 000	720 000
Muud tegevuskulud	14 076 873	14 517 737	14 682 000	14 833 700	14 985 300	15 339 000
sh personalikulud	9 491 610	9 745 529	9 850 000	9 950 000	10 050 000	10 352 000
sh majandamiskulud	4 579 953	4 700 208	4 750 000	4 800 000	4 850 000	4 900 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	9 421	7 466	685	0	0	0
sh muud kulud	5 310	72 000	82 000	83 700	85 300	87 000
Põhitegevuse tulem	1 952 769	1 532 171	1 385 535	1 523 835	1 682 235	1 678 535
Investeeringustegevus kokku	-3 173 898	-3 555 337	-1 612 605	-2 896 295	-2 642 722	-646 487
Põhivara müük (+)	63 994	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Põhivara soetus (-)	-4 058 230	-5 372 732	-2 640 698	-2 830 000	-2 520 000	-520 000
sh projektide omaosalus	-3 200 887	-3 515 331	-1 533 220	-2 830 000	-2 520 000	-520 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	857 343	1 857 400	1 107 478	20 000	20 000	20 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-22 640	-75 942	-76 000	-76 000	-76 000	-76 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-13 718	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	72 900	72 900	72 900	72 900	0	0
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	2 486	1 600	1 500	1 500	1 500	1 500
Finantskulud (-)	-76 034	-88 563	-127 785	-134 695	-118 222	-121 987
Eelarve tulem	-1 221 130	-2 023 166	-227 070	-1 372 460	-960 487	1 032 048

Finantseerimistegevus	1 023 698	1 831 370	50 380	1 220 372	1 131 116	-892 480
Kohustiste võtmine (+)	2 106 000	3 080 000	1 530 000	2 780 000	2 500 000	520 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 082 302	-1 248 630	-1 479 620	-1 559 628	-1 368 884	-1 412 480
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-119 322	-291 796	-176 690	-152 088	170 629	139 568
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	78 109	-100 000	0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)		-100 000				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 100 190	808 394	631 704	479 616	650 245	789 813
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	8 252 882	10 084 252	10 134 632	11 355 004	12 486 120	11 593 640
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)						
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakooormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakooormus (eurodes)	7 152 692	9 275 858	9 502 928	10 875 388	11 835 875	10 803 827
Netovõlakooormus (%)	42,5%	55,3%	56,6%	63,7%	68,1%	60,9%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	16 831 014	15 396 369	13 862 200	15 238 350	16 822 350	15 106 815
Netovõlakooormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	91,8%	82,6%	89,2%	96,7%	85,2%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	9 678 322	6 120 511	4 359 272	4 362 962	4 986 475	4 302 988
Põhitegevuse tulude muutus	-	-0,36%	0,10%	1,73%	1,82%	2,01%
Põhitegevuse kulude muutus	-	2,42%	1,07%	0,98%	0,97%	2,25%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,13	1,10	1,09	1,10	1,11	1,10

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)		2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused		0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)						
02 Riigikaitse		0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)						
03 Avalik kord ja julgeolek		0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)						
04 Majandus		2 563 040	2 252 140	620 000	1 520 000	520 000
sh toetuse arvelt		1 238 040	1 000 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		1 325 000	1 252 140	620 000	1 520 000	520 000
05 Keskkonnakaitse		600 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		600 000				
06 Elamu- ja kommunaalmajandus		807 236	258 558	680 000	0	0
sh toetuse arvelt		420 000	107 478			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		387 236	151 080	680 000		0

07 Tervishoid		0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon		312 700	30 000	130 000	1 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		119 360				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		193 340	30 000	130 000	1 000 000	
09 Haridus		1 047 100	100 000	1 400 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		80 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		967 100	100 000	1 400 000		
10 Sotsiaalne kaitse		42 655	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		42 655				
KÕIK KOKKU		5 372 731	2 640 698	2 830 000	2 520 000	520 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		1 857 400	1 107 478	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		3 515 331	1 533 220	2 830 000	2 520 000	520 000

Suuremad investeeringud nimeliselt

04 Teehoiukava elluviimine		220 000	500 000	500 000	500 000	500 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		115 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		105 000	500 000	500 000	500 000	500 000
04 Tapa Valgejõe puistee Õuna ristmik		385 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		385 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			0	0	0	0
04 Tapa Valgejõe puistee		430 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		430 000	0	0	0	0
04 Tamsalu Paide mnt		400 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		300 000	0	0	0	0
04 Läpi-Ojaküla tee		638 040	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		638 040				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			0	0	0	0
04 Uudeküla-Porkuni kergliiklustee eelprojekt		20 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		20 000	0	0	0	0
04 Jäneda kergtee eelprojekt		20 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		20 000	0	0	0	0
04 Kaasav eelarve		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
04 Tapa keskväljaku rekonstrueerimine		130 000	1 400 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			1 000 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		130 000	400 000			
04 Tapa linna algkoolihoone		300 000	332 140	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		300 000	332 140	0	0	0
04 Tapa raudteejaam		0	0	100 000	1 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	100 000	1 000 000	0

05 Tapa Jäätmejaam		600 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		600 000	0	0	0	0
06 Korterelamu ehitamine Tapal		0	0	680 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	680 000	0	
06 Tänavavalgustuse rekonstrueerimine Tapa,Tamsalu		701 755	188 558	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		400 000	107 478	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		301 755	81 080	0	0	0
06 Jäned lossi ruumide rek		44 581	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		44 581	0	0	0	0
06 Tapa Vallahooldus		60 900	70 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		60 900	70 000	0	0	0
06 Hajaasustuse programm		40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
<i>sh toetuse arvelt konto 3502</i>		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus) konto 4502</i>		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
08 Tamsalu Suusastaadion		115 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		57 360	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		57 640	0	0	0	0
08 Tapa linna spordiväljak		82 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		32 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	0	0	0	0
08 Tapa linnastaadioni projekteerimine		0	0	30 000	1 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	30 000	1 000 000	0
08 Mänguväljakud, puhkealad		77 678	30 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		30 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		47 678	30 000	0	0	0
08 Avalikud pargid 100 tamme park		0	0	100 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	100 000	0	0
08 Tamsalu kirik		23 322	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		23 322	0	0	0	0
08 Tamsalu Spordikeskus		14 700	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		14 700	0	0	0	0
09 Tapa Keelekümluskooli invatõstuk		30 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		30 000	0	0	0	0
09 Jäned kooli renoveerimine ja õueala		112 600	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		30 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		82 600	0	0	0	0
09 Tamsalu gümnaasium		752 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		752 000	0	0	0	0
09 Pisipõnn lasteae		0	100 000	1 400 000	0	0

sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		0	100 000	1 400 000	0	0
09 Vikerkaar lasteaed		16 500	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		16 500	0	0	0	0
09 8-kohaline väikebuss		35 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		35 000	0	0	0	0
09 Tapa Keelekümluskooli ja Tamsalu Gümnaasiumi köökide kapitaalremont ja seadmed ning transpordivahend		95 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		50 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		45 000	0	0	0	0
09 Vajangu keskuse piirdeaed		6 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		6 000	0	0	0	0
10 Tapa hooldekodu renoveerimine		35 432	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		35 432	0	0	0	0
10 VW Kombi 645BSG jääkmaksumusega ostmine		7 223	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		7 223	0	0	0	0
KÕIK KOKKU		5 412 731	2 680 698	2 870 000	2 560 000	560 000
sh toetuse arvelt		1 857 400	1 127 478	20 000	20 000	20 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		3 555 331	1 553 220	2 850 000	2 540 000	540 000

Arvestusüksus

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Arvestusüksus Tapa vald						
Põhitegevuse tulud kokku	16 831 014	16 770 529	16 787 535	17 077 535	17 387 535	17 737 535
Põhitegevuse kulud kokku	14 878 246	15 238 359	15 402 000	15 553 700	15 705 300	16 059 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	9 421	7 466	685	0	0	0
Põhitegevustulem	1 952 769	1 532 171	1 385 535	1 523 835	1 682 235	1 678 535
Investeeringustegevus kokku	-3 246 798	-3 628 237	-1 685 505	-2 969 195	-2 642 722	-646 487
Eelarve tulem	-1 294 030	-2 096 066	-299 970	-1 445 360	-960 487	1 032 048
Finantseerimistegevus	1 096 598	1 904 270	123 280	1 293 272	1 131 116	-892 480
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-119 322	-291 796	-176 690	-152 088	170 629	139 568
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	78 109	-100 000	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 100 190	808 394	631 704	479 616	650 245	789 813
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	8 252 882	10 084 252	10 134 632	11 355 004	12 486 120	11 593 640
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakooormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakooormus (eurodes)	7 152 692	9 275 858	9 502 928	10 875 388	11 835 875	10 803 827
Netovõlakooormus (%)	42,5%	55,3%	56,6%	63,7%	68,1%	60,9%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	16 831 014	15 396 369	13 862 200	15 238 350	16 822 350	15 106 815

Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	91,8%	82,6%	89,2%	96,7%	85,2%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	9 678 322	6 120 511	4 359 272	4 362 962	4 986 475	4 302 988